GAZET'A TRANSILVANIEI.

„Gazet'a" ese de 2 ori; Joi'a si Duminec'a, Fói'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu 2 1/2 galbini mon, sunatória.

Anulu XL.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pertru serie 6 cruceri v. a. Tacs'a timbrala à 30 cr. val. austr. de fia-care publicare,

Nr. 25. Brasiovu 15|3 Aprile 1877.

Brasiovu, 2/14 Aprile.

Situatiunea europeana este asiá de seriósa si de incordata, orisontulu politicei esterne asiá de negurosu si de posamaritu, incatu pentru noi, fiii cei vitregi ai statului maghiaru, afacerile interne ale acestui statu abiá mai potu avé vr'o insemnatate. Inse cu tóte aceste, indemnati mai vertosu de iubirea ce o avemu catra dlu Tisza, nu potemu intrelasá nice de asta-data de a ne interessá de cursulu lucruriloru in acestu statu unguerescu.

Pactulu dualisticu, acestu fetu monstrosu alu anului 1867, care a facutu pe unguri domni stapanitori preste trei millióne de romani si averea loru, n'a incetatu de a formá sorgintea cangrenei, ce róde le temeliele esistintiei statului unguerescu. Mai nainte de serbatorile pasciloru organele dlui Tisza assecurá pre tóta lumea, ca pactulu dualisticu este fapta implinita si indata dupa feriele pasciloru se va presentá ambeloru parlamente spre desbatere si aprobare. Feriele pasciloru au mai trecutu; camerele se voru intruní preste optu dile si cu tóte aceste cestiunea impacatiunei dualistice nu este inca lamurita, ea formédia inca obiectu de controversa intre Pest'a si Vien'a. Unii dintre ministrii maghiari colinda inca pre la usiele domniloru din Vien'a si se assecura, ca cestiunea tarifei vamale si cea a bancei nationale voru poté se dè preste capu totu ce s'a facutu pana acumu. Apoi afara de acést'a, agitatiunea contra impacatiunei dlui Tisza inca a luatu dimensiuni asiá de mari in Ungari'a, incatu din acést'a causa partit'a cea mare a dlui Tisza este aprópe de disolutiune totale. De aici vine apoi, ca organele guvernului incepu dejá a amenintiá cu disólverea camerei, inse nu cugetu cu firmu, cá amenintiarea se devina fapta, ci numai cu intentiunea de a intimidá pe acei deputati, cari nu spera se mai fia alesi, cá asiá se-si calce convictiunea si se dica da séu ba, precumu va poruncí dlu Tisza.

— Representatiunea comitatului Aradu inca a decretatu, a tramite cá si comitatulu Pestei o petitiune la camera, prin care va cere nu numai se se respinga proiectele de legi despre nou'a impacatiune, ci se se infiintiedie banca nationale maghiara independenta de cea din Vien'a si totuodata se se desparta si territoriulu vamalu ungurescu de celu austriacu.

— Dlu ministru de financie Széll a capetatu procura nelimitata dela camera, cá se incheie unu imprumutu nou, inse precumu cetimu, procur'a nu-i ajuta nimicu, pentru ca niminea nu voiesce se mai creditedie Ungariei, nice chiaru pre langa cele mai mari interesse.

* * *

Situatiunea esterna a devenitu érasi amenintiatória. Prospectele de pace n'au duratu mai lungu decatu serbatorile Pasciloru, ca-ci dupa scirile mai noue erumperea resbelului este iminenta. Protocolulu russescu, in locu se aduca pace, precumu se promitea si lumea credea, a acceleratu erumperea resbelului. Acestu protocolu, cá si not'a lui Andrássy si memorandulu lui Gorciacoff, accentuadia numai necessitatea reformeloru in Turci'a, precumu si urgenti'a esecutarii loru si preste totu e facutu in termini asiá de generali, incatu nu ofere nice Europei garanti'a, ca Turci'a va esecutá reformele chiaru si in casulu candu ar' subscrie acelu protocolu, dér' nice pe Turci'a n'o assecura, ca nu va poté fi atacata in ori-ce momentu din partea Russiei. Inse mai interessante decatu testulu lui sunt conditiunile, sub cari s'a subsemnatu acelu protocolu. —

Russi'a din partea sa numai atunci se va considerá obligata prin acelu protocolu la retragerea trupeloru sale dela Prutu, candu Turci'a va fi inchiatu pace cu Muntenegru, va face se incetedie crudelitatile in Bulgari'a si apoi va tramite unu representante specialu la Petruburg, cá se negotiedie in privinti'a desarmarei. Angli'a inca a dechiaratu, ca ea numai prin desarmarea din partea Russiei se va tienè obligata prin protocolulu subscrisu, éra pana atunci 'si pastrédia libertatea actiunei. De aici se vede, ca protocolulu este o comedia inscenata din partea Russiei, cá pre de una parte se mai castige tempu, éra pre de alta parte se mai complice lucrurile si se faca resbelulu neevitabilu.

Si acést'a i-a si successu diplomatiei russesci, care dela inceputu a sciutu, cumu-ca Turci'a nu va primí protocolulu, ori si catu de simplu ar' fi acel'a, pentru ca in ori-ce casu ar' fi o umilire pentru dins'a si o lovitura in independenti'a si suveranitatea ei. Din acést'a causa Russi'a n'a intardiatu a defige unu terminu, pana la care Turci'a avù séu se primésca protocolulu, se incheie pace cu Muntenegru si apoi se tramita unu representante specialu la Petruburg, cá se negotiedie pentru desarmare, séu la din contra Russi'a va trebuí se-i declare resbelu. Acestu terminu a espiratu eri in 1/13 Aprile, adeca tocmai in diu'a, candu a espiratu si terminulu armistitiului prelungitu intre Turcia si Muntenegru. O scire electrica dela Vien'a ne anuntia inse tocmai in acestu momentu, ca Turci'a a respinsu protocolulu, a respinsu de nou pretensiunile Muntenegrului si a refusatu de a tramite unu representante specialu la Petruburg. Déca deci tóte aceste sciri ar' fi adeverate, ceea ce noi nu potemu garantá, fiinduca de asta tómna incóce amu vediutu trecundu-se la ordinea dilei preste mai multe ultimaturi russesci, — atunci firulu electricu ar' si trebuí se ne aduca astadi scirea despre dechiararea de resbelu din partea Russiei, ceea de altmintrelea, pana la punerea fóiei sub teascu ne póte si sosí.

— Alte sciri din alte sorginti se grabescu a anuntiá, ca Turci'a ar' fi respunsu la ultimatulu russescu, inse respunsulu este in tóta privinti'a nemultiumitoriu; ea protestédia contra ori-carui amestecu in afacerile sale interne, inse nu este neinclinata a tramite unu representante specialu la Petruburg; despre pacea cu Muntenegru nu face mentiune nice prin unu cuventu, de unde se vede, ca Turci'a inca nu mai crede in possibilitatea sustienerii pacei, ci voiesce numai se silésca pre Russi'a la inceperea resbelului. „Tageblatt" din Vien'a afla dejá, ca Turci'a e resoluta, cá indata ce armat'a russésca ar' trece preste Prutu, se tréca si trupele sale Dunarea in Romani'a, cá se faca din campiele manóse ale Romaniei campu de resbelu, si din Romani'a insasi tiéra de jafu pentru basíbozuci. De asiá ceva inse Romani'a nu se teme; ea a infundatu Dunarea cu turci atunci, candu erá desbinata in doue si candu turcii insuflasera frica Europei intrege.

— Parlamentulu turcescu a decretatu limb'a turcésca de limba parlamentaria esclusiva. — De candu a inceputu acestu parlamentu a functioná, softalele si-au perdutu insemnetatea, deórace acum parlamentulu este oclind'a opiniunei publice. Candu au ajunsu pretensiunile Muntenegrului in discussiunea parlamentului, mai multi oratori au declaratu, ca mai bine 'si sacrifica tóta averea pe altariulu patriei, decatu se se invoiésca la cederea unei palme de pamentu din territoriulu statului, si mai bine 'si sacrifica si viéti'a, decatu se suferia ingerintia straina in afacerile interne ale statului, ca-ci atunci statulu si-ar' perde independinti'a, fora de care nu póte fi statu.

— O scire electrica din Constantinopole comunica, ca camer'a turcésca a respinsu cu 65 contra 18 voturi pretensiunile Muntenegrului si s'a declaratu contra ori-carei cederi de pamentu. Totuodata pórt'a ottomana a comunicatu agentiloru diplomatici o depesia circularia, prin care promite a esecutá reformele, inse protocolulu ce i s'a presentatu de catra poterile europene nu-lu póte acceptá in tóte punctele sale. Resbelulu séu pacea depindu dela modulu cum se va esplicá acésta depesia circularia in Petruburg.

— Alta cestiune de mare importantia la ordinea dilei este si asiá numit'a „cris'a lui Bismark." Inca in numerulu precedentu amu notificatu, ca principele Bismark si-a datu demissiunea si voiesce a se retrage dela afacerile statului. Acésta intentiune a lui Bismark a produsu in tóte partile mare sensatiune, ba in Ungari'a nóstra a produsu chiaru consternatiune, deórace se crede, ca Bismark se retrage dela potere din caus'a Russiei, pe care a mai tienut'o in freu pana acum, cá asiá se-i dè acesteia mana libera si in fine Bismark se-si póta spalá manile dicundu, ca ceea ce s'a facutu, s'a facutu fora voi'a si consemtiementulu lui. Se mai crede inca, ca retragerea lui Bismark este de mare influintia si asupra Austriei, care se va scóte din alianti'a celoru trei imperati si va avé de a se teme chiaru si de spatele sale, de a nu ajunge in urma si ea la impartiéla.

O scire electrica din Berlinu dela 11 Aprile spune, ca imperatulu Wilhelm nu voiesce se se desparta de Bismark, pentru aceea nice nu i-a primitu demissiunea, ci prin ordinu imperialu i-a accordatu unu concediu pana in lun'a lui Augustu, inse asiá, cá si in acestu restempu se-lu mai póta intrebá de svatu in cestiuni grave. Pana atunci va fi substituitu in afacerile interne prin presiedintele cancelariei imperiale Hofmann, éra in afacerile esterne prin secretariulu de statu Bülow, si in fine in Prussi'a propria prin Camphausen.

— Dela Ragus'a se comunica cu datulu 11 Aprile, ca de trei dile s'a incinsu o lupta vehementa intre miriditi si turci. Resultatulu este inca necunoscutu.

— Din Bucuresci se comunica diurnaleloru straine, ca intre ministeriulu de resbelu romanu si intre comand'a trupeloru dela Chisieneu esiste o viua corespondintia si comunicatiune. Officieri russesci vinu la Bucuresci si se intorcu inapoi; officieri romani de rangu inaltu se ducu la Chisieneu si se intorcu érasi la Bucuresci. De aici se con-

chide, ca intre Russi'a si Romani'a esista cea mai buna intielegere pentru casulu unui resbelu.

Budapesta, (Corespondentia originala).

Sub titlulu „Les Responsabilités“, a aparutu de curendu in Constantinopole o brosiura politica, destulu de vasta, carea fórte curendu se respandì prin totu Orientulu, vediù a dóua si a treia editiune, si mai dilele trecute se publicà la Viena (Bloch & Hasbach) in traductiune germana, — o brosiura ce prin insirarea de date positive si de documente pretinse de autentice, vine se arete lumii, cum Russi'a cea fariseiésca, dela 1871 incóci, pe acelasi tempu, candu ea simulá cea mai pacifica intentiune, prin totu feliulu de intrige si metechne, prin agenti publici si secreti, prin persóne diplomatice pana si dintre cele din sferele mai inalte, prin multi bani si multe promissiuni, prin comploturi si conspiratiuni, prin impartirea de multe arme si munitiuni, a organisatu si inscenatu crunt'a miscare si resp. dram'a din Oriente, spre scopulu de a emancipá sementiele slave si prin ele de a deveni domn'a popóraloru in acésta parte a lumei si a pune temeiu dominatiunei panslavismului universale!

Ei bine, nu suntemu, nu potemu sè fimu in deplin'a positiune, de a constatá in modu positivu adeverulu tutororu dateloru si documenteloru publicate in citatulu pamfletu din Stambulu; atâta inse este evidente si nu se póte trage de nime la induoiéla, ca: nici una intemplare, nici unu documentu si nici cea mai mica suspitiune nu cuprinde acea carte in acelu sensu, cumca dóra si Romanii, fia cei din Austro-Ungari'a, séu cei din Romani'a séu macaru cei de pre Peninsul'a balcanica, aru fi fostu agitati si ingageati in marea miscare orientala.

Déca este acésta, precum nu se póte negá ca este, óre nu-su orbiti cu totulu atatu Turcii catu si Ungurii? óre nu trebue se li crepe in dóue capatîn'a diplomatiloru acelora, cari atat'a se temu de Panslavismu séu de supremati'a si cotropirea rusésca, candu ei atatu de pucinu se ingrigescu de sórtea elementului romanu din Carpati si dela Dunare, candu lasa pe acestu elementu maltratatu si impilatu, préda chiaru vicisitudiniloru tempului greu, tocmai prin Unguri si Nemti si Turci asiá dicundu — de a dreptulu impinsi in braciele Muscalului!

Éta deci ca, pre candu cu acésta brosiura se intentionéza acusarea Russului si alarmarea Europei in contra Panslavismului, ca totu d'odata este cea mai grea acusare si condamnare o portarii netrebnice turco-maghiare si austro-germane facia de Romanimea din Oriente. Apoi candu o data astfeliu cei de la potere nu-si precepu interesulu si nu-si vedu pecatele, atunci — Dieu, abiá mai póte se-i astepte alt'a de catu catastrofe din cele mai periculóse.

Lapusiulu-ungurescu, 30 Marte.

In nr. 19 alu Gazetei, vorbindu d. „u“ in corespondinti'a despre justitia se acatia de d. Molnár Geza subjudele reg. si afirma, cà ar' impacá criminalitati. — Ast'a e o scornitura ce d. Molnár nu o merita amesuratu caracterului si onestitatiei ce lu ornéza. D. Molnár a aretatu una diligentia rara in cerculu activitatiei sale si o desteritate in oficiulu seu atatu de mare, incatu ei vá serví spre onóre ori si candu. — Acésta o afirmu si sustienu, precumu o recunósce fia cene, si crediu, cà si d. „u“, care numai din cev'a pasiune a amestecatu si pre d. subjude intre celi ce volì sei dascalesca. Nu-mi place a face vorbe fara a documentá adeverulu diseloru mele. Am afirmatu, cà dlu Molnár e fórte activu; éca argumente:

In Decembre a. 1875 a venitu in Lapusiulu ungurescu in calitate de subjude. Pre anulu 1876 a avutu din an. espiratu 1875, cá restantia 83 criminalitati si 242 abateri, apoi causele obvenite pre 1876. — Tóte aceste le a pertractatu si finitu, dupa cumu s'a cuvenitu; marture suntu protocolele. Prelanga tóte, cà a avutu restantia ereditá de pre 1875 si causele obvenite pre 1876, pre an. 1877 i a remasu restantia 18 criminalitati si numai 6 abateri. Apoi in 1875 au fostu judecati in generalu 213, er' in 1876 in generalu au fostu judecati 316. — Aci se vede activitatea cea mare a d. Molnár. D. corespondente „u“ dice, cà d. subjude nu scie limb'a romana. D. Molnár scie si intielege limb'a romana — parte cá unu strainu — destulu de bene, si crediu cà si dlu „u“ de a venitu in vorba cu ds'a a vediutu, cà o scie; deci, si acésta afirmatiune se reduce . . .

Nu e bene, candu unu omu atatu de loialu si dreptu se pune in comparatiune cu defunctulu Molnár Sándor, pre care tóta lumea l'a condamnatu. — Precandu Molnár Sándor erá nu numai capulu hotiloru, ci si persecutorulu si sbiciulu lui Ddieu asuprá totu ce erá romanu. D. subjude reg. amesuratu culturei sale 'lu póte vedé fia cine cu cea mai viua caldura catra romani, spriginindule tóte intreprenderile loru salutarie,

„Unulu pentru mai multi.“

Clusiu, in 26 Marte 1877.

Nu e destulu, ca trebue se suferimu atate insulte si calumnii, publicate prin multe diuarie din patria; nu e destulu, ca prin chiaru organele oficióse se impedeca instructiunea lá poporu, si ori-ce incercare pentru conservarea si cultivarea limbei romane se considera de straini cá propagande ideei dacoromanismului, — nu e destulu, a vedé cu ochii, cumu se creadia fonduri si institute, ca d. e. si comitatulu curatu romanescu alu Hunedórei se se póta desnationalisá; nu, ci chiaru cele mai mici focularie pentru cultivarea limbei nóstre, precumu institutele de cultura si societatile de lectura esistenti ici-coleá in cate unu orasiu, chiaru acele in midiuloculu atàtoru fatalitati si pericole amenintiatorie incepu, de si nu a-si uitá cu totulu, inse cá atari, cutediu a dice, a-si negligé incatvá missiunea loru cea adeverata.

Se nu mergu mai departe, remanu numai lá societatea de lectura „Juli'a“ a tenerimei romane universitarie din Clusiu. Acésta societate au fostu si este unu mare daru dela Ddieu intr'unu asiá orasiu cá Clusiulu, si la asié o universitate, cá acesta, unde vedemu atati teneri romani veniti de pre la gymnasii unguresci, cari nu sciu se vorbésca limb'a romana, cari nu sciu dá espresiuni simtieminteloru loru in limb'a materna, má 'su siliti chiaru in epistóle private si in cerculu familiariu a recurge la cea maghiara. Apoi inca unde-su acei retaciti caroru li rusine a trece de romani si a vorbi romanesce, la a caroru indreptare tocma e chiamata acésta societate?!

Si intru adeveru la infiintiarea ei, care e numai meritulu eruditului barbatu alu natiunei romane Dr. Gregoriu Silasi, se potea obserbá cele mai bune semne de activitate, cari au insuflatu cele mai fromóse sperantie in anim'a veri- carui romanu zelosu.

Astadi inse, candu o vedemu cu statute aprobate de regimu maghiaru, candu o vedemu in sfer'a sa de activitate libera, nu obserbamu afara de cele dóue concerturi impreunate cu saltu, ce se facu preste anu in favorulu fondului ei, nici unu progressu spirituale; má nici materiale. Si óre causá la aceste unde amu poté-o aflà? Póte in lips'á de membrii? Nu, ca-ce estu-tempu inca are preste 30 membri ordinari. Ci caus'a nu e altá, decatu indeferentismulu celei mai mari parti din membri, acelu indeferentismu fatalu, care pre di ce merge cresce, si prin care fora indoiéla se calca in pitióre cele mai sacre scopuri ale acestei societati. Si acelá astadi e dejá asiá de mare, incatu in anulu curinte scol. abié se potù tiené o siedintia, fiindu presenta majoritatea membriloru.

Comitetulu din fruntea societatii inca desvólta pucina activitate . . . . .

Lasandu la o parte cele urmate cu invitarea la concertu si apoi abdicerea dela cooperare a Drei Bogati, déca a blamatu ori nu societatea, nutrimu cea mai-buna sperantia, ca ddnii competenti voru fi de aici incolo mai activi, mai zelosi la venarea scopului de caracteru curatu nationale, insuflandu vercarui june romanu spiritulu de mandria in totu ce este nationale. Asia se fia! „Ioanu“.

Bistritia-Naseudu la finea lui Marte.

Domnule redactoru! Este demultu decandu nu-ti-am relatatu despre viéti'a politica-sociale si natiunale din acestu unghiu alu nefericitei Transilvanie; nu am facutu acésta, pentruca nu am avutu nemica imbucuratoriu, ér' despre lucruri neinbucuratórie, 'ti marturisescu, ca nu-mi mai place a scrie. Si ce asiu poté se ti scriu decatu despre lipsele poporului ce crescu si se marescu in proportiune potentiata cu tempulu, despre unu indiferentismu criminalu atatu alu poporului catu si inteligentiei, atatu in viéti'a politica catu si sociale si nationale si in urma despre neintielegeri si subiectivitati chiaru si in cestiuni de cea mai vitale importantia nationale?! Candu vedu Romani, cari au fostu fericiti in decursu de unu tempu lungu de increderea poporului, din alu carui munca au traitu si traiescu, si cari au a multiumí poporului romanescu starea in care se afla; candu vedu, dicu, astfeliu de Romani nefericiti ignorandu cu totulu, má chiaru atacandu cele mai sacre interesse a-le poporului cascigate cu mari sacrificia de sange si avere, nu mai amu nece unu gustu de-a-ti relatá pentru „Gazeta“, cà-ci mi-e rusine de astfeliu de slabitiuni nationale, sî mi-e greu a-le dá la publicitate.

Si déca totusi mi permitu a-ti scrie astadata, o facu acést'a voindu, cá se aibi informatiune si despre resultatulu congregatiunei noului comitatu tienuta in 21 l. c., voindu cá „Gazet'a se fià in curentu si despre desvoltarea noului comitatu B. N...

Regretu din anima cà-nece astadata nu me aflu in pusetiune de a-ti relatá despre una numerósa participare a membriloru romani, nece asiá de numerósa precum erau atunci; candu esistá districtulu Naseudului.

Din 120 membrii romani abiá amu potutu numerá vre-o 20 intielegundu aci si pre amploiatii municipali, precandu sasii au fostu minimum 50 din vreo 80. A fostu unu norocu, ca nu a venitu pre tapetu nece una causa, in care Romanii se vina in opusetiune cu sasii cà-ci in acestu casu cadeau frumusielu cu tóta maioritatea de pre papiru. Me dóre, de atat'a nepasare, atata indolentia . . . Déca acuma suntemu in absoluta minoritate in congregatiunile comitatense, cari suntu, potemu dîce, uniculu terenu de a ne eluptá drepturile si causele nóstre nationali, — precandu amu poté fi in eclatanta maioritate . . . atunci se ne intrebamu, ce va fi atunci, candu membrii romani voru formá abiá a 4 parte din totalitatea membriloru comitetului, cum voru fi aparate atunci interesele nóstre, candu din preste 190 de membrii, dupa reorganisarea comitetului abiá vomu avé vre-o 45 Romani? Reflectandu la tóte acéste simtiescu mare temere, me neliniscesce mare ingrigire pentru celu mai de aprópe venitoriu alu poporului romanescu din acestu comitatu.

Venindu la descrierea adunarei comitatense me marginescu a spune, cà acest'a a avutu una singura siedintia ce a duratu dela órele 10 inainte pena la $1^1/_2$ dupa amédie. Tóte au decursu rapede acceptanduse propunerile comissiunei permanente. Numai 2 obiecte au datu ansa la discusiuni mai insemnate si anume:

2. Propunerea comissiunei permanente de-a-se incuviintiá la 2 comune din fostulu districtu alu Naseudului, cá se póta vinde nesce complesse de paduri granitiaresci, la care dupace comissiunea p. a fostu combatuta de d. J. Muresianu si Alessi, ca actulu vendiarei nu a trecutu prin tóte formalitatile, adeca s'a trecutu cu vederea comis. silvanale din Naseudu — la propunerea d. Cialner (sasu) s'a recomandatu comissiunei, cá pre venitoriu se nu se mai intémple astfeliu de ignorari ale comissiunei silvanale din Naseudu; si se nu se presentéze nece unu actu comitetului in ante de a fi trecutu prin comissiunea silvanale.

2. Dispusetiunile si respective respunsulu ministeriului de interne la representatiunea comitetului in caus'a limbei, care are se se folosésca in tóte comissiunile comitatense pr. comis. permanente, administrativa etc. prin care respunsu séu, mai bene disu, ucasu ungurescu mentionatulu ministru nu incuvenientiaza cererea comitetului comitatensu de a se folosi in mentionatele comissiuni tóte 3 limbile comitatului, ci apróba dispusetiunile comitelui supremu. Insemnu aci, ca comis. permanenta nu a facutu nece una propunere. Luandu cuventulu mai antaiu unu d. advocatu (sasu) propuse a se predá actulu mentionatu la una comissiune spre studeére si pentru a-si face propunerile referitórie . . . . Comitele sustienendu a fi acesta propunere illegale, declara a nu o poté pune la votu, inse dupace d. G. Budaker (sasu) la combatutu prin una logica si decenta vorbire, aratandui, ca aci nu este nemica illegalitate, si aseminea prin d. advocatu D. Lica, in fine se molcomi si Comitele

supremu si acestu ucasu se concrediù unei comissiuni de 3, — se inchide incidentele . . .

Atat'a despre adunarea comitetului comitatensu din 21 l. c. Observezu aci, ca pana acuma a esistatu cea mai buna armonia intre Romani si Sasi, desi multi ambla se o conturbe. Penacandu vá dura acesta solidaritate nu sciu, inse se speramu, celu pucinu Romanii ei voru fi buni amici si conluptatori si in causele loru speciale, penacandu si densii se voru aretá facia de noi sinceri si neperversi si pena candu voru meritá sinceritatea nóstra.

Asiu voi, se insociescu acesta scurta descriere cu multe glose si recensiuni, dér' pentru acuma me marginescu la una, me restringu pentru a revocá in memori'a inteligentiei romane **necesitatea absoluta de infientiarea unui clubu natiunale**, despre care amu mai vorbitu destulu alte dati. Lips'a unui clubu nationale, din barbati bene meritati si independenti a fostu causa, de multe lucruri au mersu pre dosu si catu am traitu in districtu romanescu . . . . Déca era consultari prealabile la fiacare hotarîre prin adunarile distr., déca esistá unu clubu natiunale si acestá erá condusu in tóte afacerile sale de principia, de adeveratele interesse locale si natiunale — parerea mea este — ca multe, multe cause de suprema importantia ar' avé alta facia, nu cum au astadi; atunci nu s'ar' fi nascutu atata dissonantia intre cei mai insemnati barbati ai nostri, nu se dá locu de a-se nasce si a prosperá intrig'a si alte vitiuri daunóse atatu particulariu pentru noi, catu si pentru natiune; atunci politic'a fostului districtu nu ar' fi fostu condusa de amploiati pendenti, servi plecati, cari au lucratu dupa porunca, si póte adeseori fora a sci ce facu, fara resonamentu, fora logica; atunci — sum de firma convingere — ca istori'a fostului districtu alu Naseudului nu ar' contiené atate triste si din punctu de vedere nationale cam rusinóse pagine. Oportunitatea si separatismulu nationale nu s'aru fi potutu incuibá si desvolta pena a ne compromite facia de trecutulu nostru si facia de solidaritatea Romanilioru, care a reclamatu-o si o reclama natiunea romana, pre basea lui 15 Maiu 1848 dela toti Romanii ardeleni. Dér' destulu.

Despre viéti'a nóstra districtuale dela infientiarea districtului pena la contopirea, resp. apunerea lui, privita in perspectiv'a desvoltarei sale politice, nationale si sociale — 'mi reservu dreptulu la alta ocasiune.

Acumu mai accentuezu odata, si conjuru pre toti Romanii voitori de bene, alu caroru anime mai nutrescu interessu de causele nóstre, se nu mai intardie nece unu minutu **cu infientiarea unui clubu nationale**. Celu pucinu acuma in óra a 11 se se faca aceea ce a trebuitu se se faca de demultu . . . Preste scurtu se va pune in lucrare reorganisarea comitatului, prin urmare se nu se afle nepregatiti. Clubulu nationale ar' avé prim'a missiune de a-se ingriji, cá in fiacare cercu electorale se se aléga barbati harnici, cari se intereséza si participa la tóte adunarile si comissiunile comitatense, se se aléga ómeni independenti priceputi si pre catu se póte neinpedecati dela participarea siedintieloru; nu ómeni ce bolescu de pasiunea comoditatei, nece de aceia ce facu numai parada din frumos'a incredere a poporului, ci barbati devotati din anima causeloru nationale. Barbati de acestia avemu, se-i cautamu numai. Se punemu la o parte tóte neintielegerile personale, se ne reunimu cu totii la aperarea si conservarea drepturiloru si averiloru nóstre, se punemu umeru la umeru si atunci sum convinsu voru merge tote mai bene. **Deci clubu nationale si ér' clubu.**

Publiu.

A patr'a adunare generale ordinaria

a Institutului de creditu si de economii „ALBIN'A" tienuta in 29 si 30 Martiu.

Presiedintele societatii dlu **Iacobu Bologa** deschide adunarea prin unu cuventu de salutare la 11 óre inainte de amédia, constata presenti'a a 39 actionari, carii representa 534 actiuni cu 163 voturi; denumesce in sensulu §. 25 din statute pe dd. Ioane Romanu si Visarionu Romanu de notari, ér de scrutatori pe dd. Parteniu Cosma si Dr. Aureliu Brote si dechiara adunarea in sensulu §. 26 din statute de constituita.

Conformu publicatiunei de convocare ddto. 20 Febr. 1877 presiedintele pune la ordinea dilei reportulu anualu alu directiunei. D. directoru esecutivu Visarionu Romanu da cetire acelui reportu in urmatoriulu cuprinsu:

Onorabila adunare generala!

In legatura cu conclusulu adunarii generale precedente din 28 Martiu 1876 (punctulu V. alu processului verbalu) ne permitemu a ve anuntiá, ca statutele societatii nóstre modificate in numit'a adunare conformu legii comerciale noue, s'au aprobatu de tribunalulu reg. din Sibiiu prin decissiunea sa ddto. 24 Maiu 1876 Nr. 4574 si s'au inregistratu in sensulu §. 158 din legea comerciala.

Conformu art. 19 si 20 ai aceloru statute suntemu, domniloru actionari, pentru a patr'a óra intr'uniti in adunare generala, cá se constatamu resultatulu afaceriloru unui anu. Avemu deci onóre a ve presentá bilantiulu anului 1876 esaminatu si aprobatu prin comitetulu de revisiune alu dvóstre.

Acestu bilantiu constitue resumatulu gestiunei afaceriloru acelui anu si, precumu ve veti convinge, constata mersulu prosperu si desvoltatu alu societatii nóstre.

Nici in decursulu anului espiratu situatiunea generale economica n'a fostu mai favorabila instituteloru de bani, cá in anii precedenti ai activitatii nóstre. Recolt'a in cele mai multe parti a fostu nemultiamitóre, ce la unu poporu agricolu cá alu nostru, e de influintia simtita asupr'a toturoru ramiloru de economia. La cris'a economica, care duréza acumu de 4 ani necurmatu, s'a adausu anulu trecutu si o situatiune politica amenințiatóre, care a paralisatu totu spiritulu de intreprindere, valórile efecteloru publice si chiaru pretiulu imobileloru au continuatu a scadé, ér' lipsele poporului a se inmultí si nesiguranti'a capitalului a cresce.

La apretiarea resultatului gestiunei nóstre din anulu espiratu, dvóstra nu veti perde din vedere aceste elemente nefavorabili, cu cari avuramu a ne luptá.

Candu inse si dupa acestu anu nefavorabilu institutulu, prin seriositatea administratiunei sale, a potutu nunumai se resiste la tóte greutatile amintite, ci si se realisedie unu profitu multiumitoriu, acést'a este prob'a cea mai sigura, ca institutulu nostru ofere tóte acele garantie de potere si de soliditate, cari inspira o incredere generala.

Premitendu aceste, trecemu la detaiulu operatiuniloru nóstre.

I Depuneri pentru fructificarea.

Cu finea anului 1875 erau in institutu
335 dep uneri in sum'a de . . . 288,446 22
In decursulu anului 1876 s'au mai facutu
217depuneri in summa de . . . 314,211 09
Astumodu totalulu acestui ramu in 1876 a fostu de
552 depuneri in summa de . . . 602,657 31
din aceste s'au ridicatu in decursulu anului
131 depuneri in suma de 273,738 20
remanendu starea loru cu 31 Decembre 1876 de
421 depuneri in suma de . , . . 327,919 11
séu cu fl. 39,472 89 cr. mai multu cá in anulu precedentu.

Desvoltarea continua a acestui ramu dovedesce simpathi'a si increderea progressiva a publicului pentru „Albin'a".

II. Escomtulu.

Si in anulu espiratu escomptulu a fostu ramulu nostru de operatiune principalu.

La finea anului 1875 erau in portfoiulu institutului
1615 schimburi in valóre de . fl. 470,904 62
in decursulu anului 1876 s'au escomptatu
3599 schimburi in suma de . fl. 1.316,684 39

Prin urmare starea totala a portfoiului de schimburi in 1876 a fostu de
5214 schimburi in suma de . fl. 1.787,589 01

Din acestea s'au rescumperatu si s'au rescomptatu in decursulu anului
3520 schimburi in valóre de . fl. 1.292,405 72
remanendu starea portfoiului cu finea anului 1876 de
1694 schimburi in valóre de . fl. 395,183 29
séu cu 24,278 fl. 67 cr. mai mare cá anulu precedentu.

In decursulu anului s'au reescomptatu la alte institute din portfoiulu nostru 254 schimburi in suma de 252,772 fl. 29 cr.

O suma dubiósa de 1000 fl. este trecuta in bilantiu intre perderi. Déca acésta suma, pe care n'o consideramu totalminte de perduta, se va incassá mai tardiu, se va trece atunci in contulu profitului anului respectivu.

Alte daune n'avuramu in decursulu anului nici in acest'a si nici in alti rami de operatiune.

III. Creditulu ipotecariu.

Situatiunea economica si politica nefavorabila n'a facutu inca possibile nici anulu trecutu realisarea vechiului scopu alu societatii nóstre, d'a emite scrisurile fonciari. D'aceea in ramulu ipotecariu s'a operatu si acumu mai pucinu. Iudata ce inse situatiunea se va lamurí vomu luá tóte mesurile pentru efectuirea emissiunei.

Imprumuturile nóstre ipotecari au statu la finea an. 1875 din
87 oblegatiuni in suma de . fl. 36,659 36
in decursulu anului 1876 s'au mai realisatu
14 imprumuturi in suma de . fl. 6,900 —

Cu totulu deci au statu acestu ramu din
101 imprumuturi in suma de . fl. 43,559 36
In decursulu anului s'au rescumperatu
1 obligatiune, care cu ratele ce s'au mai respunsu face . . fl. 7,488 78
remane deci cu 31 Dec. 1876
100 oblegatiuni in suma de . fl. 36,070 58
care este garantata prin ipotece de unu arealu preste totu de 1452 jugere 266 □°, in pretiu de 250,131 fl. 30 cr.

IV. Lombardulu.

Dela starea de . . . . . fl. 4000 —
in care s'au aflatu la finea anului 1875 imprumuturile nóstre pe efecte publice, s'au redusu acele-si cu 31 Decembre 1876 la . . . fl. 1270 —

Veti sci, ca in impregiurarile actuali nu póte fi nici-cumu recomandabilu, a dá óre-care desvoltare acestei operatiuni de creditu.

(Va urmá.)

Noutati diverse.

— **(La institute militari de crescere!)** Cetimu, ca c. r. **Ministeriu imperialu de resbellu** cu datu 23 Februariu 1877 escrise unu-concursu, pe care-lu recomendamu cu totu adinsulu, cá se se folosésca de elu catu de multi romani. Elu suna asiá:

„Cu inceputulu anului viitoriu scolariu (15 Sept. a. c.) se voru afla in institutele militari c. r. de crescere cam urmatóriele locuri erariali militari libere pentru doritori:

80 locuri in scólele reali militari inferiori in Güns si St. Pölten;

10 pana 'n 15 locuri in scól'a reale superióre 1 cursu in Beseric'a Alba (M. Weisskirchen);

35 pana in 40 locuri. cursu III in scóla reale militare superióre totu acolo;

70—75 locuri in cursurile 1 in ambele academie militari.

In cursulu 2, 3 si 4 a unei scóle reali inferiori militari, apoi in alu 2 cursu in scól'a reale superióre militare din Weisskirchen, pentru anulu viitoriu nu se potu inca primi.

Conditiunile de primire se afla in §§ ii 14 si 19 ai regulamentului de primirea aspirantiloru din

crescerea privata in institutele c. r. militari (publicate cu cercularea din 5 Juliu 1875 nr. Pres. 2458, care se póte trage dela librarii din Vien'a Seidel & Sohn.)

Petitiunile de primire in persónele, ce se tienu de militari, suntu a se da pe cale officiósa militare celu multu pana in 15 Maiu la comand'a generale militare a respectivului aspirantu.

La aceste petitiuni suntu a se alatura:

1. Unu testimoniu de locuintia si patria.
2. Testimoniu de nascere si botezu.
3. Testimoniu, ca e oltuitu (déca nu va fi in testimoniulu medicului pusa si oltuirea).
4. Testimoniu medicului militariu si in fine.
5. Testimoniulu ultimu de scóla si studia, respective testimoniu de frequentatiune seu de maturitate alu aspirantelui.

Ni s'a comunicatu acestu concursu si dela comand'a c. r. militaria din Sabiiu, dér' elu da rotogolu prin tóte diariale, si noi reimprospatamu cele susu dise, cá se ne folosimu de elu pe intrecute, pentruca, déca fiii nostri si asia trebue se-si faca anii de servitiu militare, apoi e mai aventagiosu pentru ei, déca crescu in institute, de unde aducu cu sene pregatirea si indreptatirea de a servi cá officiri.

— (Focu mare.) In comun'a Boi (Bun) langa Oresti'a erupse in 1 Aprile nóptea unu focu de mana diavolésca — atatu de mare, incatu in 2—3 óre dearsera 83 case dimpreuna cu cladirile economice, fructe si totu din giuru. Viforulu straplantà foculu si in comun'a vecina Cigmo, in departu de $^1/_2$ óra, unde arsera 18 case si 23 siuri. Totu mana satanica va fi pusu si aici focu. Tetiunarii ar' trebuí cautati si pusi la scutéla pe viétia.

— Expeditiune ung. la Asia centrale intreprinde c. Bela Szecheny cu alti 2 literati si cu scopu de a cerceta locurile necunoscute in Asi'a centrale si a studié relatiunile zoologice, botanice si mineralogice; dér' costa 100,000 fl. si numai la tómna voru porní.

— 1560 tunuri pentru armarea artileriei nóstre suntu gata tormentate; se mai reparéza inca 80 tunuri de munti de calibru de 7 centimetri, apoi 780 tunuri de reserva si 40 dela 8—10 centimetri de largi ér' de munte. In scurtu tempu Austri'a va avé cu tóte gata 2460 tunuri, 2920 lafette, atatea carre cu munitiune si preste 1 milionu proiectile, bombe.

— (Unu episcopu dejustitiatu.) Ion D. Lee, episc. Mormoniloru din America, fù de catra justiti'a federale condamnatu la mórte, pentruca a fostu luatu parte la masacrulu emigrantiloru californici in 1857; elu fù impuscatu in 24 Marte tocma in loculu, unde se intemplà masacrulu, in faci'a poporului.

(Sinucideri in Franci'a) se intemplara in an. 1876, 5600 ad. 4400 de barbati si 1200 femei, dupa statistica officiale. Caus'a se scrie a fi smintirea de minte, ur'a vietii, doreri corporali si beti'a. 1800 era tierani, 1000 palmasi si 228 servitórie; 29 era mai teneri de 16, 78 preste 80 ani. Cu $^1/_5$ parte mai multi decatu in an. 1875.

— Metropolitu in Bucovin'a si Dalmati'a se denumí archimandritulu Blasevicz; patriotulu romanu Andrievicz se denumì archimandritu. Din partene le dorimu successele cele mai bune intru pastorirea turmei incredentiate, care se semta, ca grigi'a pastoriloru ei se estende la tóte necessitatile culturei poporului in limb'a lui, cá se nu degenereze spre daun'a patriei.

— (Daunele, ce le a avutu Franci'a in resbellulu cu Germani'a in an. 1870/1.) Ministeriulu francescu de interne a facutu o statistica despre tóte daunele, câte le au suferitu poporatiunile, prin invasiunea germaniloru din 1870/1. Sum'a totale, constatata prin organele administrative francese, face in franci 886,957,755; contributiuni de resbellu si pedepse in bani se platira Germaniloru, 229,996,029 franci, din care suma platì singuru Parisulu 200 millióne de franci. Recuisitiunile in naturale, care le dedera francesii, se urcara la 134,107,747 franci. Spesele cu incuartirarea si cu ingrijirea trupeloru facu 101,809,814 franci, Daun'a causata prin furtu, prin focu si prin alte acte bellice face 392,911,839 franci.

Tóte pierderile acéstea se impartu asupra a 34 departemente, dintre cari Seine-et-Marne, Seine si Seine-et Oise au suferitu tare; celu da'ntaiu cu 50,904,041 fr., éra alu doile 268,196,022 fr. si alu treile 146,500,930 fr. Statulu a platitu pentru tóte aceste perderi o desdaunare in sum'a de 617,147,889 fr.

Cu tóte daunele si cu tóte miliardele cele multe, cate le au platitu Franci'a Germaniei, totusi ea e tare si mare, asia, incatu germanii ducu mai multa frica astadi decatu inainte de resbellulu din 1870/1.

— (Mahomedanismulu) se póte profesa de orcine, numai atata se declare doi martori inaintea cadiului, ca cutare a pronunciatu formul'a: „La ilaha illa Allah na Mahomed Rassul Allah“, ad. nu este decatu unu Ddieu si Mahomedu e profetulu seu, si persón'a respectiva e si mahomedana.

— (Bismark) — si cerù concediu dela sarcini si cá disgratia — lu obtienù. „Morning Post“, diariu anglicu, dice, ca caderea lui Bismark va inlatura caus'a permanente a turburariloru, cari agita Europ'a si va permite se se culéga fructele protocolului, subscrisu in caus'a orientului.

— (Expositiunea din 1878 in Parisu.) „Monitorulu universale“ anuncia, ca Angli'a a cerutu pentru exposantii anglesi locale mai considerabile, ca se pregatescu a representa pe intrecute industri'a s. a. Intocma si Russi'a si Austri'a, ceea ce s'a si pusu la cale. Óre romanii nu se voru incorda a-si representa si ei industri'a si progressulu seu?

Mai nou.

Foile maghiare din Clusiu aducu scirea, ca Russi'a ar fi declaratu resbelu Turciei. Acésta scire o inregistramu cu tóta reserv'a, fiindu ca nu este constatata in modu officialu.

— Ministrulu de esterne anglesu, lordulu Derby a declaratu portii ottomane, ca nu are se astepte nici unu spriginu din partea Angliei. In Constantinopole se astépta o schimbare de ministeriu. Opiniunea publica cere demissionarea lui Mahmud Damad si a lui Redif.

— Ministrulu de resbelu din Constantinopole a datu instructiuni comandantiloru de trupe din Erzegovin'a si Albani'a in privinti'a deschiderii ostilitatiloru cu Muntenegru. Dér' Muntenegrinii din partea loru inca nu stau cu manile in sinu, ci dejá au inceputu a dirigiá trupele sale catra confinie.

Cu numerulu acest'a se incepe patrariulu alu duoilea Aprile-Iuniu alu anului curinte. Acei domni prenumeranti, cari au platitu abonamentulu numai pe patrariulu primu, se binevoiesca a-si reinnoi abonamentulu, cá se nu li se intrerumpa tramiterea diurnalului.

— La numerulu acest'a avemu unu suplementu de una cóla intréga: „Testamentulu defunctului **Ioane Poppu Maioru** din Reginulu sasescu.“

Pretiurile piacei

in 13 Aprile 1877.

Mesura	Speciea fructeloru		Pretiulu fl.	Pretiulu cr.
Hectolitru	Granu	fruntea	10	20
		midiulociu	9	80
		de diosu	9	—
	Mestecatu		7	60
	Secara	fromósa	5	40
		de midiulocu	5	20
	Ordiulu	frumosu	4	40
		de midiulocu	4	20
	Ovesulu	frumosu	2	80
		de midiulocu	2	70
	Porumbulu		4	80
	Meiu		4	50
	Hrisca		—	—
	Mazerea		5	40
	Lintea		8	10
	Faseolea		4	50
	Sementia de inu		14	—
	Cartofi		—	—
1 Chilo	Carne de vita		—	36
	„ de rimatoriu		—	44
	„ de berbece		—	—
100 Chilo	Seu de vita prospetu		36	—
	„ „ „ topitu		—	—

Cursurile

la bursa in 13 Aprile 1877 stá asia:

Galbini imperatesci — —	5	fl. 98	cr	v. a.
Napoleoni — — —	10	„ $14^1/_2$	„	„
Augsburg — — —	111	„ 75	„	„
Londonu — — —	122	„ 40	„	„
Imprumutulu nationalu —	63	„ 90	„	„
Obligatiile metalice vechi de 5%	67	„ 80	„	„
Obligatiunile rurale ungare	74	„ 80	„	„
„ „ temesiane	72	„ 25	„	„
„ „ transilvane	71	„ 80	„	„
„ „ croato-slav.	—	„ —	„	„
Actiunile bancei — —	817	„ —	„	„
„ creditului — —	150	„ 50	„	„

Finea testamentului va aparé cu nr. viitoriu.

Redactoru respundietoriu si Editoru
IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tiparíulu lui
IOANE GÖTT si fiiu HENRICU.

TESTAMENTULU

in Domnulu repausatului Ioanne Popp Maior.

Petrunsu de adeverulu eternei sentintie a Creatorelui, cumca voiu avé a me reintórce la cele eterne, si ca esecutarea acestei sentintie me póte urmá in totu minutulu, prin urmare: me póte surprinde; — cá acesta se me afle pregatitu si in privinti'a ultimeloru mele dispusetiuni asupra averiloru mele, — cu ajutoriulu Atotupotintelui — cu multe sudori acuirate si cu mare parsimonia pastrate, si anume: cá acelea dupa mortea mea se se impartiésca intre dilectele mele rudenii, scump'a mea natiune si fidelii mei servitori amesuratu dorintiei mele ferbinte si pie asiá, in catu nimene se póta avé causa a se plange séu chiaru a proceda, — si cá dispusetiunile se aiba valórea legala, — acumu candu inca din grati'a Atotupotintelui — me aflu in deplina sanetate si facultate spirituala, fora nici una influintia straina, amu compusu — in numele Tatalui, Fiiului si Spiritului santu — urmatoriulu

Testamentu.

A. Inmormentarea corpului meu.

§. 1. Dorescu, cá inmormentarea corpului meu defunctu se se effeptuedie pre langa stricta observare a dispusetiuniloru mele cuprinse in punctele urmatórie:

a) Corpulu meu defunctu ori si unde aflatoriu — se se espuna in cas'a mea, in care locuiescu; — aici se se asiedie in sicriu de metalu in pretiu de pana la una suta fior. v. a. provediutu cu giolgiu, perini etc., spre a caroru cumparare si adjustare se va poté spesa pana la cincidieci de fior. v. a. imbracandu-mi-se corpulu in vestementele cele negre, éra in giurulu catafalcului punendu-se luminari de céra in cuantitatea receruta.

b) Cá ori-ce sgomotu se fia delaturatu, va fi a se face dispusetiunea, cá afara de rudeniele mele si trei individi onesti acordati pre langa diurnu de cate unu fior. v. a., preste nópte ómeni straini se nu priveghedie asupra corpului meu.

c) Defunctiunea mea va fi a se annontia prin campanele dela tóte bessericele din Reginulu sasescu si maghiaru de tóte confessiunile, si pentru campane va fi a se solví cate cinci, éra tragatoriulu cate doi fior. v. a. la fiacare besserica.

d) Conductulu funebrale va pleca dela curtea mea din piati'a capitala a Reginului sasescu; — sarcofagulu se va transportá prin careta funebrala din loco, pentru care va fi a se solví sum'a de diece fior. v. a.

e) La acestu conductu va fi a se invita capell'a de musica (Turnerbanda) din locu, si va fi a li se solví sum'a de douedieci fior. v. a., mai incolo va fi a se face dispusetiunea: cá toti scolarii romani de ambe secsele se se póta infatiosia in corpore, caror'a apoi va fi a li se da sum'a de 20 fior. v. a. in bani de argintu de cate 10 cr. spre impartire egala.

f) Conductulu funebrale astufeliu arangeatu plecandu — déca nu va fi tempu ventosu, se voru poté aprinde si vr'o 12 foveze — si asiá va merge pre langa observarea datineloru ritului orientale, pana inaintea maicei besserice gr.-cath., éra acolo va fi a se celebra cultulu divinu funebrale tienendu-se si iertatiunile.

g) Celebrarea ceremonieloru funebrale dorescu se se effeptuedie sub pontificarea Reverendissimului domnu protopopu Ioanne Hossu din Milasiulu-mare pre langa intrevenirea ddloru protopopi Gabriele Chetianu din Cosma si Iosifu Brancoveanu din Idicelu dinpreuna cu dd. preuti: Alesandru Budnariu din Pinticu, Theodoru Popu din Faragau, Vasilie Mare din Reginulu maghiaru, Ioanne Pantea din Felfaleu, Alesandru Ternovanu din Ernotfaia, Nicolau Petru din Gurgiu, Daniele Matheiu din Beica romana, Simeone P. Crainicu din Urisiulu de josu, si Simeone Crainicu din Habicu, — dintre cari rogu pe parintele Budnariu se binevoiésca a tiené o scurta cuventare, carea d'impreuna cu iertatiunile se nu duredie preste jumetate óra; — in fine aducundu-mi aminte si de aceea, cumu-ca la inmormentarea corpului meu voru luá parte si concetatianii sasi, in midiuloculu carora mi-amu petrecutu viéti'a, si de catra cari fui onoratu cu alegerea de membru in comunitate, si in mai multe societati, dorescu, cá se se tiena si una scurta cuventare in limb'a germana, deci rogu pre venerabilulu domnu parochu lutheranu se binevoiésca a contiona, rogandu-lu totudeodata: cá cuventarea se nu duredie mai multu decatu ¼ óra. — Aici se intelege de sine, cumu-ca nu voescu a eschide nici pe parochulu locale nici pe capelanulu seu dela participarea la ceremoniele funebrale.

Fatigiele susu numitiloru domni, precumu si a celoru trei cantori, cari voru coasista la ceremoniele funebrale, voru fi a se remunerá astfeliu, cá: parintele pontificante si cei doi contionanti se primésca cate trei, éra ceilalti cate doi, in fine cantorii cate unu galbinu imperatescu, spre care scopu se voru afla in secretariulu meu din dormitoriu treidieci si patru galbini depusi.

h) Terminandu-se ceremoniele funebrale, corpulu meu se va asiedia in mormentariulu meu familiare, fundatu si edificatu de mine inca la anulu 1869 in cimeteriulu gr.-cath. langa maic'a besserica romana din Reginulu sasescu.

i) Precumu mi-amu esprimatu dorinti'a in punctulu b) cumu-ca dorescu cá ori-ce sgomotu se se incungiure, asiá dorescu, cá si dupa inmormentarea corpului meu se nu se faca asiá numit'a „Comendare“ cu mancari si in ospetiu sgomotosu, — inse nu oprescu asiá numit'a „Poména“, deci dispunu, cá: dupa ce se va asiedia corpulu meu spre odihna eterna, se se avisedie, cumu-ca la curtea mea in piati'a capitala se va imparti poména, si va fi a se da fiacarui individu cate una pane in pretiu de 10 cr. d'inpreuna cu cate o luminutia de céra à 5 cr. si pre langa acestea cate unu banu de 10 cr. in argintu; spre care scopu se va afla depusa sum'a de cincidieci fior. v. a. alaturata langa galbini.

l) Spre acoperirea speseloru inmormentarei m'amu ingrijitu de o parte prin sumele, ce se voru poté incassá dela societatile de inmormentare Nr. 1 si 3 din locu, la cari sumu membru, dupa cumu voru dovedí carticelele, ce se voru aflá intre documentele mele, éra de alta parte se va afla o anumita suma depusa in secretariulu din dormitoriulu meu.

B. Fundatiuni.

I. Pentru serbarea santeloru Liturgii.

II. Conservarea mormentariului meu.

§. 2. Religiunea e acelu asilu, unde aflandu refugiu si consolare in cele mai critice momente, — religiunea ne indémna „Se lucramu asiá, cá si candu amu avé in veci se vietiuimu si se ne ingrijimu de salutea sufletului asiá, cá si candu amu avé a mori adi.“ — Deci indemnatu de piulu temeiu si de invetiaturile Mantuitoriului, — inainte de tote dorescu a face dispusetiunea, cá dupa mórtea mea se se serbedie in fia-care anu cate trei s. Liturgii pentru salutea si eterna odihna a sufletului meu prin parochulu gr.-cath din Reginulu maghiaru si ca acésta pia dorintia se o sciu assigurata, testezu, dau, donediu si legatuescu sum'a de una suta fl. v. a. cá fondu, din a carui interessuri anuale va trage parochulu din Reginulu maghiaru remuneratiune fatigei sale si care fondu se va infiintia pre langa urmatóriele nemodificavere

Conditiuni:

a) Dupa mórtea mea si dupa ce eredele meu universale mai la vale numindu — se va dechiara, cumu-ca primesce acea denumire, numai decatu se va depune in cass'a de pastrare din Reginu sum'a de una suta fior. v. a. cá fondu spre fruptificare pentru mentionatulu scopu.

b) Din interessurile acestui capitalu calculatu à 5% va trage parochulu ante pomenitu anuatim 4%, éra restulu de 1% se va adaoge la capitalu, pana candu prin acela se va spori capitalulu la doue sute fior. v. a. si de acolo inainte va trage parochulu si din interessurile acestei sute 4%, éra 1% va remané si aici spre sporirea capitalului pana candu va ajunge la sum'a de trei sute fior. v. a., candu apoi va trage parochulu intregulu interusuriu.

c) Pentru sum'a din interusuriulu fondului dupa modalitatile susu statorite tragundu va avé respectivulu parochu a serbá in fiacare anu cate trei ss. Liturgii, si anume: una in 2 Iuliu, cá dio'a aniversarei nascerei mele, una in 7 Ianuariu, cá dio'a patronului meu st. Ioanne Botezatoriulu, si una in dio'a aniversarei mórtei mele, carea se va statorí dupa ce me voiu stramutá la cele eterne si, cá se scie si póta lua parte la acelu servitiu divinu si aceia, cari ar' dorí a inaltia rogaciuni catra Parintele cerescu pentru salutea si odihn'a sufletului meu, va avé parochulu a face cunoscutu poporeniloru in Duminec'a séu serbatórea ce va cadé inainte de dilele defipte, si cá insusi parochulu se póta avé dilele pomenite in perpetua evidintia va avé a tiené unu repertoir pusu la unu locu potrivitu in s. Altariu.

d) Cá acestu fondu se fia in evidintia, se tréca dela unu parochu la altulu si se se serbedie ss. Liturgii amesuratu piei mele dorintie va fi a se prenota atatu fondulu, catu si scopulu aceluia in protocolulu parochiei, éra comitetulu parochiale va binevoí a supraveghia, cá aceste disputatiuni se se si indeplinésca, si pi'a mea dorintia se se realisedie si despre ori-ce si din partea ori si cui intemplanda intreprindere contraria vointiei mele a face aratare la autoritatile competinte.

ad B. Fondulu mormentariului.

§. 3. Deórace osemintele mele voru fi elocate in mormentariu pe veci si deórace dorescu, cá si osemintele rudeniloru mele se póta fi elocate langa ale mele, de sene urmédia, cumu ca si despre vesnic'a conservare a mormentariului meu debue se me ingrijescu, deci testezu, dau, donezu si legatuescu sum'a de una suta fior. v. a. cá fondu spre scopulu acumu pomenitu pre langa urmatóriele nemodificavere

Conditiuni:

a) Dupa mórtea mea si dupa finirea pertractarei lasamentului meu in terminu de unu anu va depune eredele meu universale sum'a de una

suta fior. v. a. in cass'a de pastrare din Reginu cá fondu pentru conservarea mormentariului meu.

b) Acestu fondu va avé a fructifica in cincidieci de ani neintreruptu, cá asia se ajunga la sum'a de una mie fiorini v. a.

c) Deórace mormentariulu meu e nou edificatu din materialu solidu si acoperitu cu pleu grosu, asia se póte spera cu siguritate, cumu-ca in decursu de 50 ani nu se voru recere spese mari spre conservarea aceluia, si deórace capitalulu fondului prin adaogerea interusuriului de 5% la fiacare jumatate anu va ajunge la sum'a de 1177 fl. 17 cr. v. a. si din sum'a de 177 fl. 17 cr. v. a. se voru poté solví spesele renovarei, asiá va avé eredele meu universale si dupa mórtea densului, eredii sei a se ingriji de buna starea mormentariului, pana candu se voru implini 50 ani, éra de acolo nainte va trece fondulu respective dreptulu de a incassá interusuriulu capitalului de una mie fior. v. a. pe parochulu romanu gr.-cath. din Reginulu maghiaru d'inpreuna cu obligatiunea: a se ingriji de buna starea perpetua a mormentariului remanendu familiei eredelui meu universale dreptulu a supraveghia de buna starea si conservarea mormentariului — cá proprietatea densei — si a poté solicita effeptuirea reparatiuniloru necessarie prin parochulu mentionatu.

d) Deórace intentiunea mea e: a inbunatatí venitele parochului din Reginulu maghiaru, de sene se intielege, cumu-ca densulu nu va fi datoriu a administra restulu ce ii va remané din interusuriulu capitalului de una mie fior. v. a. nicairea, ci ii va remané densului, inse acestu dreptu va fi a se infera in protocolulu parochiei d'inpreuna cu obligatiunea, ce o va avé parochulu facia cu acestu fondu si respective beneficiu, cá asía sa fia in evidintia pe veci, se tréca dela unu parochu la altulu. —

e) Famili'a eredelui meu universale va avé dreptulu in casu, candu parochulu respectivu la provocarea densiloru nu ar' effeptuá reparatiunile necessarie, a face dispusetiunea, ca interusuriulu capitalului se nu i se estradè parochului, ci familiei mentionate spre effeptuirea reparatiuniloru, si numai dupa ce va fi mormentariulu bine reparatu va poté trage parochulu interusuriulu superflû, éra in acelu casu, candu parochulu si mai departe ar' neglige implinirea obligatiunei sale va fi a i se lua acestu dreptu si beneficiu pentru totudeuna si a se transpune pe parochulu dela beserica romana din Reginulu sasescu, si déca si acel'a ar' abusa acestu dreptu si beneficiu, atunci va fi a se lua si dela densulu si va remané sub dispusetiunea familiei eredelui meu universale. De altumentrelea rogu si pe curatoratulu dela parochi'a gr.-cath. din Reginulu sasescu, se binevoiésca a se convinge din candu in candu despre starea mormentariului meu, si a face attenti pre respectivii la defectele observande.

C. Denumirea eredelui universale si conditiunile.

§. 4. Luandu in consideratiune trist'a inpregiurare, cumu-ca natiunea romana fórte pucini barbati are cu stare buna materiala, prin urmare aceia, cari ar' fi séu sunt chiamati a pasi pre aren'a luptei pentru recastigarea, apararea si conservarea drepturiloru nationale si politice nu se afla in positiune independenta; — din acestu motivu amu doritu de multu si doresc si in acestu momentu solemnu a contribuí dupa micele mele poteri materiale la astuparea acestei lacune, deci denumescu de erede universale alu tuturoru averiloru mele mobile si imobile — (afora de unele, cari le donezu besericei si scólei din Logigu, besericei din Reginulu maghiaru si unui stranepotu) — pe nepotulu si affinulu meu Ladislau V. baronu de Popp, presiedintele sectiunei transilvane a curiei din Pest'a, pre langa urmatóriele

Conditiuni:

a) Mosi'a mea din otarulu Reginului maghiaru numita „Maioreni" (Maiorfalva) va fi neinpartivera si neinstrainavera, si numai eredii de secsulu barbatescu voru avé dreptu de a succede in acea, éra in casu, candu linea barbatésca din famili'a eredelui meu universale ar' descenda — s'ar' stinge — atunci va trece acésta mosia in proprietatea natiunei romane, respective la fondulu „Associatiunei transilvane" pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu spre a se infiintia o scóla séu unu institutu de agronomia pe acestu conplesu in estensiune de sieptedieci jugere.

b) Cá acestu dreptu analogu fidei comis — se póta susta, va fi datoriu primogenitulu erede de secsulu barbatescu a estrada partea eredelui seu coerediloru de acelasiu secsu in bani, dupa pretiulu ce se va statorí de catra pretiuitori si precepetori de lucru judecatoresci, si déca primogenitulu nu ar' voli a implini acésta detorintia, atunci va trece la urmatoriulu si asiá successive pana la celu mai teneru, — éra in casu candu din lips'a baniloru nici unulu ar' fi in stare a poté inplini acésta conditiune, atunci voru manipula mosi'a cá unu bunu comunu, si voru inpartí venitele, ce voru resulta din acésta mosia; — in fine déca unu erede ar' fi in stare a poté escontenta numai pre unulu séu si mai multi, inse nu pe toti eredii, si in privinti'a persónei escontentandelui nu s'ar' poté invoí intre sene, atunci va decide sórtea séu judii arbitrari.

c) In acelu casu, candu vre-unu erede sar' abate dela conditiunile susu statorite si s'ar' incerca a instraina séu inparti fisice in natura acestu complessu, atunci unu atare erede se va considera de nedemnu de binefacerea mea si de unu tradatoriu alu dreptului si fericirei natiunei romane, si pentru acestu pecatu nationale va fi lipsitu pentru totudeuna de dreptulu seu si, déca nu s'ar' aflá alti eredi din acésta familia de secsulu seu barbatescu, séu, déca toti ar' comite acestu pecatu, atunci va trece acest'a mosia in proprietatea vesnica a natiunei romane.

d) „Associatiunea transilvana" va avé dreptulu si chiamarea a prenota acestu dreptu, reservatu natiunei, in cartile funduarie si spre tienerea in evidintia a acestui dreptu a'si procura din candu in candu informatiunile necessarie, éra in casu, candu in urm'a conditiuniloru antestatorite ar' avé a intra natiunea in dreptulu ei reservatu, atunci va avé „Associatiunea" a face numai decatu pasi legali pentru realisarea acelui dreptu, si dupa realisarea aceluia a infiintia scóla séu institutulu de agronomia dupa modalitatile, ce se voru statorí prin adunarea generale, in privinti'a caror'a numai aceea conditiune o statorescu, cá mosi'a se se numésca pe veci „Maioreni" si scóla séu institutulu se pórte numele meu.

e) Deórace nu voiescu a impedeca óre-si-care meliorare a mosiei séu redicarea unoru edificie corespundiatórie pentru economia séu resiedintia familiei, si nici potu pretinde, cá in casurile acelea — candu mosi'a ar trece in proprietatea natiunei, se nu póta avé famili'a dreptulu de recompensare, — statorescu, cá: nainte de a se face ore-si-care meliorare se se oculédie mosi'a judecatoresce si dupa finirea meliorarei, se se statorésca si pretiulu melioratiei, apoi atunci, candu va avé a trece mosi'a in proprietatea natiunei, asemenea se se oculedie, si pretiulu melioratieloru, care nu va poté fi mai mare, decatu celu statoritu mai nainte, — va fi a se rebonifica de catra „Associatiune transilvana", séu din fondulu aceleia, séu prin ecsarendarea mosiei, la care voru avé dreptu in casulu primu eredii de secsulu femeescu, éra in casulu secundu cei de secsulu barbatescu a primí pretiulu melioratieloru.

D. Legate pentru rudenii.

§. 5. Desi iubirea consangenica — acea legatura divina — intre mine si rudeniele mele au fostu, este si va fi fora deosebire si perfecta, — deórace eu prin lasamentulu meu mai multu fericirea natiunei o iiau in consideratiune si mai vertosu pentru a poté cresce prunci buni, din cari se devina membrii inzestrati cu cultura si sciintie spre a poté inainta acestu tesauru, si a apara drepturile natiunei legatuescu anumite sume pentru rudenii, — asiá si sumele voru fi amesurate giurstariloru unei séu altei familie; — cea ce din partea densiloru nici ca se va considera de ore-si-care deosebire a gradului iubirei mele; deci testezu, dau, donediu si legatuescu rudenieloru mele mai la vale numite, sumele totu mai la vale specificate si oblegu pe eredele meu universale baronu de Popp; cá acelea sume dupa mortea mea si dupa finirea pertraptarei lasamentului meu in terminu de unu (?) sa li solvedie respective depuna in bani gata si in valóre austriaca, si anume:

Va avé a solví:

	fiorini
1. Sorórei mele Ann'a Popp Maior veduvita Olteanu sum'a de doue mii fl. v. a.	2000
2. Nepótei mele de sora Elen'a Olteanu maritata baronésa de Popp sum'a de patru mii fior. v. a.	4000
3. Napótei mele de sora Amali'a Olteanu maritata Filip sum'a de cinci mii fl. v. a.	5000
4. Nepotului meu de sóra Constantinu Olteanu directore si professore in Craiov'a (Romani'a) sum'a de siese mii fl. v. a.	6000
5. Mai incolo va avé a depune: In favórea fiicei nepótei mele Amali'a cu numele Aureli'a Filip in cass'a de pastrare din Reginu sum'a de cinci sute fl. v. a.	500
6. In favórea fiicei si orfanei nepotului meu de sora Ioanne Olteanu cu numele Helen'a, carea se afla la mam'a ei Fir'a Sandor 2. voto maritata Seucan in Capusiulu de campia sum'a de patru sute fior. v. a.	400
asemene in cass'a de pastrare din Reginu si ambele sume spre fruptificare pana candu ambele susu numite fetitie se voru maritá séu voru ajunge etatea maiorena.	
7. Spre infiintiarea unui fondu in favórea familieloru ce voru descende dela rudeniele mele susu numite si din famili'a affinului meu Nicolau Sandor, locoten. c. r. in pensiune totu in cass'a de pastrare din Reginu, pre langa conditiunile ce se voru statorí in litterele fundationale sum'a de patru sute fl. v. a.	400
Sum'a legateloru pentru rudenii .	18300

Adeca: Optspredicee mii trei sute fiorini in valuta austriaca.

E. Legate pentru natiunea romana.

§. 6. Tredindu-me in lume cu arderea in anima: „a contribui din tóte poterile mele pentru alinarea suferintieloru si supplinirea lipseloru scumpei mele natiune" — amu nutritu acestu semtiementu sublimu in tóta viétia mea; inse poterile mele facia cu ardorea au fostu si sunt atatu de neinsemnate incatu — desi consciinti'a mea me liniscesce — abea amu fostu si sumu in stare a poté contribuí cu unu atomu spre astuparea nemesuraverei lacune in fericirea natiunei!

Ca este si fi va lumea recunoscatóre facia cu faptele mele séu ba? acésta nici me indemna nici desgustédia, ca-ci nici amu fostu nici sumu „laudis cupidus" — si apoi dupa cumu marturisesce proverbiulu germanu: „Undank ist der Welt Lohn" ingratitudinea e remuneratiunea séu multiamit'a lumei; deci mi-amu aflatu si-mi voiu afla remuneratiunea in consciinti'a mea, si nu pretindu dela lume, respective dela romani mai multu decatu aceea, cá se-mi imitedie faptele baremu pana la acelu gradu, care li va linisci consciinti'a asiá, precumu e liniscita a mea, si se nutrésca aceleasi semtieminte, cari le amu nutritu si nutrescu eu; si astfeliu sperezu cumu-ca natiunea in catu mai

curundu nu se va plange ea ei lipsescu barbati capaci de a pasi pe arena luptei, si ca industria cultur'a poporului si templii museloru nu inflorescu! sperediu in fine si aceea, cumu-ca acelu athomu lasatu de catra mine va cresce pana la dimensiunea unei petre, carea va contribuí la edificiulu fericirei natiunei, si aflandu-se mai multe astfeliu de petre — va fi materialu de ajunsu spre terminarea edificiului.

Indemnatu de astfeliu de semtiemente si consolatii de astfeliu de sperantia, dupa o conscientiósa cumpanire a miceloru mele poteri materiale testezu, dau, donezu si legatuescu sumele mai la vale specificate spre scopurile totu mai la vale numite si specificate, si pre langa conditiunile, ce se voru statorí mai pre largu in litterele fundationale cuprinse in acestu testamentu, si indatorescu pe eredele meu universale barone de Popp a depune dupa mortea mea si dupa incheierea pertraptarei lasamentului meu in locurile ce se voru numí mai la vale, si anume:

1. Spre infiintiarea unui fondu sub numele meu, — din carele voru fi a se inparti stipendiele numinde in litterele fundationale, — va avea a depune la Associatiunea transilvana pentru litteratura romana si cultur'a poporului romanu suma de doue mii fior. v. a. . . . florini 2000
2. Spre infiintiarea unui fondu pentru inbunatatirea lefei professoriloru de ambe confessiuni dela scól'a romana din Reginu va avé a depune la vener. capitulu din Blasiu cinci sute fior. v. a. . . 500
3. Spre a se infiintia unu fondu spre a se poté inpartasí cei mai bine meritati docenti romani de ambe confessiuni din tractulu Reginului si Turdei de susu cu anumite premie anuale va avé a depune totu la vener. capitulu din Blasiu alta suma de cinci sute fior. v. a. . . 500
4. Pentru infiintiarea unui fondu, din carele se voru poté inpartasí cei mai bine meritati preuti romani de ambe confessiuni din susu numitele tracte protopopesci cu anumite dotatiuni anuale, va avé a depune asemenea la vener. capitulu din Blasiu sum'a de cinci sute fior. v. a. . . . 500
5. Pentru infiintiarea unui fondu spre inbunatirea veniteloru parochului gr.-cath. si eventualminte si acelui gr.-orient. va depune in fine la vener. capitulu din Blasiu sum'a de cinci sute fl. v. a. . 500

Sum'a sumeloru pentru fonduri infiintiande 4000

II. Ajutoria pentru alte fonduri.

Mai incolo indatorescu pe eredele meu universale susu numitu se tramita la fondurile dejá infiintiate mai la vale numite spre sporirea acelor'a sumele mai la vale specificate totu in terminulu anteprefiptu si anume:

6. Pentru inmultirea fondului „Petru Maioranu" din Pest'a va avé a tramite la comitetulu acelui fondu in Pest'a sum'a de doue sute fior. v. a. . . . 200
7. Spre inmultirea fondului pentru theatrulu romanu va avé a tramite la comitetulu acestui fondu in Pest'a sum'a de una suta fior. v. a. . . . 100
8. Spre sporirea fondului academiei romane va avé a tramite la comitetulu acelui fondu in Pest'a suma de una suta fi. v. a. 100
9. Spre ajutorirea fondului societatei „Romania juna" din Vien'a va avé a tramite la comitetulu acestei reuniuni una suta fior. v. a. 100
10. Spre sporirea fondului reuniunei femeiloru din Brasievu va avé a tramiie la comitetulu acestei reuniuni una suta fi. v. a. 100

Transportu . 600

Transportu . 600

11. Pentru sporirea fondului reuniunei femeiloru de diverse nationalitati din Reginulu sasescu va avé a solvi la comitetulu ecestui fondu una suta fi. v. a. 100

Sum'a sumeloru pentru ajutorirea altoru fonduri 700

Adaoganduse sum'a pentru fondurile mele cu 4000

Va primi natiunea romana in bani gata . 4700

Adeca: Patru mii siepte sute fiorini in valuta austriaca.

F. Donuri pentru finii de botezu.

§. 7. Primindu eu obligatiunea a-me ingriji si de viitoriulu aceloru prunci, la a caroru botezu amu asistatu cá nanasiu séu parinte sufletescu, si dorindu a-mi implini in catva si acésta datorintia sufletesca respective crestinésca testezu, dau, donezu si legatuescu in favorea finiloru mei de botezu mai la vale specificate si indatorezu pe eredele meu universale, cá aceste legate dupa mortea mea si dupa finirea pertraptarei lasamentului meu in terminu de unu anu se le solvedie la man'a parintiloru, si anume:

1. In favórea celoru duoi orfani ai lui Gregoriu cavaleru de Botta la man'a veduvei, si pre langa conditiunea: cá se se depuna in ori-si-care cassa de pastrare, pana candu voru ajunge maioreni sum'a de doue sute fior. v. a. . . . 200
   Cu acea adaugere: cumu-ca in casulu acela, candu unulu ar' repausá, atunci va eredita celalaltu si numai déca ambii ar' morí va trece acésta suma cu interessuriulu la muma séu altu erede.
2. In favórea pruncutiei dlui Iosifu Popu, jude singulariu in Brasiovu la man'a acumu numitului domnu si pre langa conditiunea, cá se se depuna spre fruptificare pana candu se va marita séu va ajunge maiorena sum'a de doue sute fi. 200
3. In favórea prunciloru dlui Ioanne Rusz alias Orosz subjude in Samartinu la mana acumu numitului domnu si pre langa conditiunile statorite in punctulu primu sum'a de doue sute fi. v. a. . . 200
4. In favórea pruncului judelui meu de economie Iacobu Costa la man'a judelui si pre langa conditiunea din punctulu secundu sum'a de una suta fior. v. a.. 100
5. In favórea pruncului dlui Daniele Stefanu din Dev'a la mana acumu numitului parinte si totu pre langa conditiunile din punctulu secundu sum'a de una suta fior. in v. a. 100

Sum'a legateloru pentru finii de botezu . 800

Adeca: Optu sute fiorini in valuta austriaca.

Cari voru fi a se volví pre langa intrevenirea sedriei orfanale respective spre a se prenota si conserva averea minoreniloru, prin implinirea conditiuniloru mele.

G. Legate pentru servitorii fideli.

§. 8. Cu catu sunt mai rari servitorii fideli cu atatu mai demni sunt de remuneratiune ceea ce eu in viétia mea amu si facutu, — dandu fiacaruia servitoriu, carele mi-au servitu trei ani neintreruptu si fidelu, cate una vaca fatanda, — deci cá si acei servitori, cari se voru afla pe timpulu mortiei mele in servitiulu meu celu pucinu timpu de $^1/_2$ anu se póta primí remuneratiune; testezu, dau, donezu si legatuescu sumele mai la vale specificate si indatorezu pe eredele meu universale, ca acele sume dupa mórtea mea celu mai tardiu in terminu de 30 dile se le solvedie, si anume:

1. Judelui meu de economia Iacobu Costa, carele de mai multi ani serbesce cu laudabila fidelitate si carele s'a si apromisu a serví pana la mórtea mea, sum'a de una suta fior. v. a. 100
2. Sociei susu numitului jude, carea asemene e o persóna onesta si fidela servitóre, sa i se dè una vaca pe alesu séu déca va preferi sum'a de una suta fior. v. a. 100
3. Bucataritiei, cocieriului, portariului si celoru trei servitori (birisi) din mosia mea Maioreni fiacaruia cate 50 fl. v. a. la olalta 300

Sum'a legateloru de remuneratiune pentru servitori 500

Adeca: Cinci sute de fiorini in val. austr.

H. Starea activa si passiva.

§. 9. Terminandu specificarea sumeloru dupa mórtea mea solvende séu depunende din lasamentulu meu, numindu persónele si corporatiunile, caror'a amu destinatu sumele si defigendu si terminele solvirei séu depunerei, acumu urmédia:

Conspectulu

despre starea activa si passiva, dupa cumu se afla acumu, in care se cuprinde intréga sum'a legatuita si escontentanda prin eredele meu universale.

Nr. post.	Numirea si descrierea activeloru, passiveloru	In pretiu de fiorini	Observatiuni
	A. Starea activa.		
	I. Averi nemiscatóre.		
1	Curtea mea din piatia capitala a Reginului sasescu sub Nr. conscr. 561 cu doue etage dinpreuna cu tóte superedificatele pretiuita minimu douedieci mii fior. v. a.	20000	
2	Loculu meu cositoriu de pe otarulu Reginului sas. sub Nr. conscr. in asia numita parte „Kirschenberg" in pretiu de cinci sute fior. v. a.	500	
3	Vinea mea de pe otarulu Reginului sasescu in „Konigsberg" pretiuita trei sute fi. v. a. . .	300	
4	Gradin'a mea de pometu totu in „Königsberg" pretiuita cinci sute fior. v. a.	500	
5	Mosi'a mea de pre otarulu Reginului maghiaru asia numita „Maioreni" (Májorfalva) carea e unu conplesu de 70 jugere parte aratoriu partea cea mai mare cositoriu, apoi gradina de legumi si pomi incungiurata cu siantiu si gardu viu, fontani, drumuri catra Muresiu, superedificate de economia etc. tóte in stare buna, deci acesta mosia se póte pretiui minimo cincisprediece mii fi. v. a. .	15000	
6	Deci casi geleresci cu gradinutia langa fiacare casa, si tóte in apropiare, vecinetatea susu numitei mosie, tóte acestea pretiuite minimo doue mii fior. .	2000	
7	Padurea mea totu de pe otarulu Reginului maghiaru in asia numita parte „Rokatorok" in estensiune de 7 jugere 800 org. □ carea sa póte pretiui minimo siese sute fi. v. a. . .	600	
	II. Fundus instructus.		
8	Optu boi, patru vaci, carre, pluguri, grape si alte instrumente de economia, tóte in stare buna se potu pretiui minimo doue mii fior. v. a.	2000	
	III. Averi miscatóre.		
9	Vite cornute, cari nu se cuprindu in cele ce se numescu „fundus instructus" si alte animale mai marunte, tóte laolalta pretiuite minimo cinci sute fi. v. a.	500	
	Latus .	41400	

Nr. post.	Numirea si descrierea activeloru passiveloru	In pretiu de fiorini	Observatiuni
	Translatu .	41400	
10	Duoi cai de bataru cu hamurile complete si unu calu de calaritu cu prics englesu completu la olalta minimo patru sute fior. v. a.	400	
11	Una calesca, una cerutia cu siediuturi, si una carutia de posta patru sute fi. v. a.	400	
12	Tóte mobilele, ce se afla in curtea mea, in care locuescu d'impreuna cu tóte vasele, sculele etc. tóte la olalta in pretiu de minimo siese sute fi.	600	
	IV. Losuri de loterii si actii de banca.		
13	In douesprediece losuri de loterii mari se afla siepte sute treidieci fi. v. a.	730	Din castigulu ce va trece preste 10,000 fi. v. a. voru avé parte si rudenile aici numite
14	In societatea de cumpararea losuriloru in Reginu se afla cinci sute sieptedieci fi. v. a. . .	570	
15	In patru actii dela cass'a de pastrare din Reginu à 50 fi. doue sute fi. v. a.	200	
16	A conto celoru douê actii dela banca „Travsilvania“ s'au solvitu pana acumu optdieci fi.	80	
17	A conto aloru doue actii dela banca „Albin'a“ s'a rafuitu pana acumu una suta fi. v. a. . .	100	
	V. Pretensiuni private.		
18	La mai multi locuitori din comuna Bresztu (Beresztelke) pe interessuriu in natura, lucru la vinea din Reginu, se afla cu totulu patru sute fi. v. a. .	400	
19	La mass'a concursuala a baronesei Kemény vedua dupa Kis Lajos se afla capitalu de 500 fi. v. a. si interussuriu de 10 ani 300 fl. laolalta optusute fi.	800	
20	La mass'a concursua a a baronului Sigismundu Banfi capitalu de 7830 fi. si interessurii de 10 ani 4682 fi. v. a., laolalta douesprediece mii cinci sute duoisprediece fi. v. a.	12512	Procesulu la d. adv. dr. Ioanne Ratz in Turda
21	La massa concursuala a societatei de actii a fabricei de feru si plumbu din Csìk-Szt.-Domokos in 4 actii cu coupone una mie trei sute fi. v. a. . .	1300	Actele la mine in secretariu
	Sum'a starei active .	59492	
	B. Starea passiva.		
	I. Datorii.		
1	La biserica gr.-cath. din Reginulu sasescu pentru loculu mormentariului sumu datoriu trei sute fi. v. a.	300	
2	La erariu din imprumutulu din 1852 fora interessuriu siese sute treidieci fi. v. a.	630	
3	Nepotului meu baronu de Popp à 8% una mia fi. v. a. . .	1000	
4	Affinului Nicolau Siandor à 6% una mia fi. v. a.	1000	
	II. Legate testamentarie.		
5	Pentru rudenii optusprediece mii trei sute fi. v. a. . . .	18300	
6	Pentru natiunea romana patru mii siepte sute fi. v. a. . .	4700	
7	Pentru finii de botezu optu sute fi. v. a.	800	
8	Pentru servitorii mei cinci sute fior. v. a.	500	
9	Pentru fondulu ss. Lithurgii una suta fi. v. a.	100	
10	Pentru fondulu mormentariului meu una suta fi. v. a. . . .	100	
	Sum'a passiveloru .	27450	
	Subtragundu-se nesigurile posturi 19 si 20 cu	14612	
	Remane starea activa curata cu	17430	

Adeca: Sieptesprediece mii patru sute si treidieci fior. valuta austr. familiei eredelui meu universale Ladislau V. barone de Popp, afara de sum'a legatuita sociei sale de 4000 fi. v. a. prin urmare ca dorinti'a si sperantia mea, ce o nutrescu facia cu acesta familia, se se realisedie, urediu eredului meu universale sanetate si viétia indelungata, cá se póta cresce familia buna, romani bravi si indiestrati cu sciintia spre promovarea fericirei natiunei!

I. Modalitatea escontentarei passiveloru.

§. 10. Passivele in §. 9 lit. B. specificate voru fi prin vendiarea casei mele din piati'a Reginului si prin licitarea averiloru miscatóre a se escontenta, éra in casu, candu ar' mai remané oresi-care suma restanta, aceea va avé se fia cea legatuita nepótei mele si respective sociei eredelui meu universale.

L. Literele fundationale.

I. La fondulu de 2000 fi. v. a. pentru stipendie.

§. 11. Facundu esperintia cumu-ca unu capitalu de una suta fior. v. a. depusu in vre-o cassa de pastrare cu buna garantia spre fruptificare si adaogandu-se interessuriulu de 5% cu fiacare jumatate anu la capitalu in tempu de 120 ani se sporesce la sum'a de 37,178 fi. prin urmare unu capitalu de doue mii fi. v. a. se va spori la sum'a de 743,560 fi. v. a. — si luandu in consideratiune si aceea, cumu-ca epocha de 120 ani in viéti'a unei natiuni nu multu diferédia de unu anutempu in viéti'a unei plante fruptifere, amu ajunsu la acea convingere, cumu-ca déca eu voiu depune din neinsemnaver'a mea avere sum'a de doue mii fior. v. a. cá fondu pentru infiintiarea unoru stipendie in favórea tinerimei romane, din acesta sumulitia va cresce cu tempulu unu capitalu frumosu, din a carui interessurii se va ajutorá prosperitatea industriei si culturei, ma si literaturei romane, prin urmare voiu poté contribuí cu o pétra la basa fericirei natiunei mele.

In urm'a acestei convingeri amu facutu dispusetiunea in §. 6 punctu 1 alu acestui testamentu se se depuna dupa mórtea mea capitalulu de doue mii fi. v. a. spre fruptificare cu scopu: cá prin fruptificare se crésca pana la sum'a de patru sute mii fi. v. a. si totu-de-odata se se infiintiedie si stipendiele mai la vale numite; — deci cá acésta se se realisedie amesuratu dorintiei si convingerei mele statorescu urmatóriele nemodificavere

Conditiuni:

1. Capitalulu de dóue mii fior. v. a. depusu conformu punctului 1 a §-lui 6. va avé a fruptifica pana candu va ajunge la sum'a de diece mii fi. v. a. cea ce in 15 ani va si ajunge.

2. Ajungundu capitalulu la sum'a de diece mii fi. v. a. de acolo inainte 4% din interessuriulu anuale se voru scóte, éra restulu, care va fi celu pucinu 1% — se va adauge la capitalu.

3. Din interessuriulu de 4% se voru infiintia stipendiele urmatórie (pe rondu):

a)	Diece stipendii pentru meseriasii fiacare à cincidieci fi. v. a. . . .	500
b)	Diece pentru negutiatori à cincidieci fior. v. a.	500
c)	Diece pentru scolari dela gimnasiu séu scóla reala inferióra à cincidieci fior.	500
d)	Diece pentru fetitiele dela scólele inferióre à cincidieci fi. v. a. . .	500
c)	Cinci stipendie pentru fetitie, cari absolvandu scólele inferióre, ar' dorí a se prepara de invetiatoritie fiacare stipendiu à una suta fi. v. a. . ,	500
f)	Diece pentru preparandisci de pedagogia de cate una suta fi. v. a. . .	1000
	Latus .	3500
	Translatu .	3500
g)	Diece stipendie pentru studenti din gimnasie séu scóle reale superióre fiacare de cate una suta fi. v. a. .	1000
h)	Patru stipendie pentru theologi à dóue sute fi. v. a. . . : . .	800
i)	Patru pentru juristi à dóue sute fior. .	800
l)	Trei pentru agronomisci à 200 fi. v. a.	600
m)	Doue pentru technici à doue sute fior.	400
n)	Doue pentru silvanistici à doue sute fi.	400
o)	Unulu pentru doctorisantu de filologia unulu pentru filosofia, unulu pentru jure, unulu pentru medicina, fiacare à trei sute fl. v. a-, pentru tóte . .	1200
	pentru cari se va recere o sum'a de .	8700

deci cá atatu acést'a suma catu si unele spese séu cadintie erariale se se póta acoperì si totudeodata si capitalulu se se sporésca va avé sa fia capitalulu ajunsu la sum'a de dóue sute mii fi. v. a.

4. Avendu a se sporí capitalulu pana la sum'a de patru sute mii fi. v. a. — acésta va avé a se intempla totu amesuratu conditiuniloru din punctulu 2. — deci din 4% se voru infiintia stipendie si numai restulu se va adauge la capitalu, inse cu infiintiarea stipendieloru va fi a se tiené ordinea din punctulu alu treilea, adeca: stipendiele se voru duplica.

5. In casu candu spiritulu tempului séu interessulu binelui si fericirei natiunei ar' pretinde, cá ordinea, specia si cathegori'a stipendieloru in punctulu 3 sistemisate, se se modifice, atunci va avé comitetulu associatiunei transilvane a elabora unu proiectu bine motivatu, si alu substerne adunarei generale, unde luandu-se la desbatere se va decide.

6. Din acestu fondu se voru poté inpartasí cu stipendie numai acei teneri seraci séu orfani fora avere si ajutoriu, cari voru produce testimonie cu calculi de eminentia din acele studie, cari voru cadé in acelu ramu, pentru care e destinatu stipendiulu, — éra din celelalte studie: calculi de class'a prima si portare buna morala.

7. Dela acest'a recerintia se va poté face esceptiune facia cu petentii din familiele rudenieloru mele, desi parintii acelora nu se voru considera de seraci, — mai incolo cu fii amploiatiloru. preutiloru, professoriloru si docentiloru, déca parintii acelor'a nu voru avé venite, salarie séu léfa preste sum'a de cinci sute fi. v. a. anuale.

8. Stipendiele se voru conferí de catra comitetulu associatiunei transilvane, in care voru avé a participá si doui membrii din familiele rudenieloru mele.

9. Fiacare stipendiatu, carele va dorí a i se lasa stipendiulu si pe viitoriu, va avé a'si trimite testimoniu scolare celu mai tardiu pana la 14 dile dupa finirea cursului respective depunerea esameneloru, — éra industriasii voru avé a produce testimoniu dela principáli provediutu cu vidimarea autoritatei respective, si déca testimoniele seu nu voru documenta progressulu si portarea morala receruta, séu nu se voru substerne, se voru lipsi respectivii de stipendie.

10. In casu candu vre-unu stipendiatu absolvendu studiele nu ar' poté ajunge a fi applicatu in officiu si ar' voli a continua studiele mai inalte, va fi a i se lasa stipendiu pana atunci, pana candu nu va maî studia.

11. Deórace capitalele depuse pre langa percente aducu interessuriu micu si sunt espuse multeloru crise, asiá spre sporirea mai perferitória si mai buna asigurare, catu ce va ajunge capitalulu la sum'a de cincidieci mii fi. va fi a se cumpara vre-unu bunu nemiscatoriu, carele apoi se va esarenda, si din venitele aceluia se va continua sporirea altui capitalu conformu punctului 2. si ajungundu la alte cincidieci de mii se va cumpera altu bunu nemiscatoriu si asiá mai departe.

☞ Finea testamentului va aparé cu nr. viitoriu,

Redactoru respundietoriu si Editoru
IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tipariulu lui
IOANE GÖTT si fiiu HENRICU.